Hogeschool van Amsterdam

AMSTELCAMPUS NIEUWS

WINTER 2012

STAGES IN DE STAD

CREATIEF BROEINEST
STUDIO HVA

METAMORFOSE VAN HET WEESPERPLEIN

EN MEER
AMSTELCAMPUS
NIEUWS

CREATING TOMORROW

RHIJNSPOORGEBOUW

WAT? De architecten en de basis voor het ontwerp voor het toekomstige Rhijnspoorgebouw zijn gekozen. In het gebouw dat 20.000 m² zal beslaan, zullen zich in 2018 onder meer zo'n 7000 studenten en medewerkers van het domein Techniek vestigen.

WAAR? Het Rhijnspoorgebouw komt te staan op de hoek van de Wibautstraat en de Mauritskade naast het Kohnstammhuis, het Theo Thijssenhuis en tegenover het Benno Premselahuis. Dit werpt een aantal vragen op: hoe maak je een nieuw gebouw dat markant is en bepalend voor het aangezicht van de Amstelcampus? Dat zijn mannetje staat naast robuuste monumenten, maar deze gebouwen en de omgeving niet overschaduwt? Hoe maak je een gebouw dat aansluit bij het technisch en modern onderwijs van nu, maar dat ook flexibel genoeg is om het onderwijs over 20 jaar te huisvesten?

WIE? De gekozen architecten zijn een gelegenheids-combinatie van Architekten Cie. en Powerhouse Company in samenwerking met Marc Koehler Architects.

OP WELKE MANIER? Centraal in het ontwerp staat het atrium, waar elke etage van het gebouw uitmondt in een terrassenstructuur. Volgens architect Nanne de Ru vormt het atrium een ontmoetingsruimte voor kennisoverdracht, –uitwisseling en innovatie.

De Ru: 'Hier kunnen de opleidingen bijvoorbeeld hun innovatielab vestigen, waar de studenten werken aan hun innovatieve motoronderdeel of vliegtuigvleugel. Zodat je als je binnenkomt meteen ziet: hier wordt gewerkt aan techniek.' Behalve dat er in het gebouw extra aandacht wordt besteed aan duurzaamheid, wordt het ook een technisch hoogstandje, passend bij het domein Techniek. Het wordt gebouwd in licht beton, ijzer en een innovatief biocomposiet, waardoor het een hoge mate van flexibiliteit kent. Wordt het onderwijs in de komende decennia meer virtueel? Dan kunnen collegezalen worden verwijderd. Meer ruimte nodig voor ontmoeting en innovatie? Dan kunnen de terrassen worden vergroot.

BIJZONDERHEDEN Een aantal buurtbewoners heeft op verzoek vooraf inzage gekregen in de ontwerpen en hun mening gegeven aan de selectiecommissie hierover. ◄

NOG TE REALISEREN OP DE AMSTELCAMPUS
Muller-Lulofshuis
Verhuizing zomer 2013, domein Maatschappij en Recht.
Wibauthuis
Verhuizing zomer 2015, domeinen Economie en Management, Maatschappij en Recht en Media, Creatie en Informatie.

VOOR MEER INFORMATIE:
WWW.HVA.NL/AMSTELCAMPUS

AMSTELCAMPUS NIEUWS

4 KORTE BERICHTEN

5 STAGES IN DE STAD
Studenten over hun praktijkervaringen midden in de grootstedelijke problematiek

6 CREATIEF BROEINEST
De inspirerende en bedrijvige wereld van Studio HvA

9 METAMORFOSE VAN HET WEESPERPLEIN

10 VAN DIE DINGEN...
Waar medewerkers minder enthousiast over zijn

11 ONLINE LEREN

12 WENNEN AAN FLEXIBEL WERKEN
Waarom zou een onderwijsinstelling dat eigenlijk willen?

14 KORTE BERICHTEN

15 GOEDE BUREN

16 AGENDA

COLOFON

Amstelcampus Nieuws
Winter 2012

Gezamenlijk initiatief van:
Hogeschool van Amsterdam:
Bureau Nieuwbouw &
Communicatie & Facility Services
& IT Services.
020 595 3902
amstelcampus@hva.nl

Redactioneel advies en realisatie
Esther Barfoot,
journalist & bladenmaker

Vormgeving en illustratie
Things To Make And Do

Fotografie
Het Klikt Fotografie

Druk
Drukkerij Groen

Aan dit nummer werkten verder mee
Ilse Ariëns, Quita Hendrison, Sigrid van Iersel, Robin Ouwerkerk, Elaine Romein, Anje Romein

www.hva.nl/amstelcampus

FITNESSCENTRUM TOEGANKELIJK **VOOR MINDERVALIDEN**

Fitness voor iedereen. Ook voor studenten of omwonenden met een fysieke beperking. Daar staat USC Amstelcampus Sport & Fitness in het Muller-Lulofshuis voor. Het centrum, dat in april opent, wordt daarom helemaal rolstoeltoegankelijk. Ook de fitnessapparatuur.

‘Allerlei toestellen zoals de lat-pulldown, waarbij je je rugspieren traint, bestaan uit bankjes die je opzij kunt klappen, waardoor je je rolstoel er tegen aan kunt zetten,’ vertelt Marcel van den Hoek, manager van het sportcomplex, ‘maar we hebben ook apparatuur die geschikt is voor slechtzienden omdat de instellingen op de apparatuur groot en kleurrijk zijn vormgegeven.’
Nou valt er altijd wel te trainen met een fysieke beperking, vertelt Marcel. ‘Het is even improviseren, maar er kan heel veel.’ Dat blijkt ook, want de nationale selectie voor het rolstoeltennis traint bij het USC Universum aan het Science Park. *www.usc.uva.nl*

COOLE **CAMPUSWONINGEN**

De fonkelnieuwe studentenwoningen aan de Tweede Boerhaavestraat en de Tilanusstraat worden per 1 maart 2013 verhuurd door Woonstichting De Key. De woningen die variëren van 30 tot 40 m² bestaan uit een woon/slaapkamer, keuken en badkamer. Studenten die in aanmerking willen komen voor een studentenwoning moeten zich eerst online inschrijven bij www.studentenwoningweb.nl. Studenten van de HvA krijgen voorrang op de Amstelcampus. Zij krijgen een campuscontract voor de duur van hun studie.

MEER BEKENDHEID VOOR **JOIN THE PIPE**

GEBRUIK TAPPUNT JOIN THE PIPE

STUDENTEN	7%
MEDEWERKERS	13%

In diverse gebouwen van de HvA staan de kraanwatertappunten van Join the Pipe. Met de aanschaf van deze tappunten worden in Bangladesh water- en sanitatie-projecten gefinancierd, zodat men ook daar schoon en veilig drinkwater heeft. De eerste pomp uit naam van de HvA is inmiddels gerealiseerd in Bangladesh.

Jammer genoeg blijkt uit onderzoek dat studenten en medewerkers de 19 tappunten van Join the Pipe op de Amstelcampus (te herkennen aan een witte designpijpleiding die uit de grond steekt) nog niet echt hebben ontdekt. Als studenten drinkwater willen, gebruiken ze slechts in 7 procent van de gevallen een tappunt van Join the Pipe. Ze gebruiken vooral de wasbak in de toiletruimte voor hun water-voorziening (63 procent) en ze kopen flesjes bronwater (16 procent). Onder de medewerkers zijn de cijfers marginaal beter. 13 Procent van de medewerkers haalt drinkwater bij een Join the Pipe-tappunt. In de meeste gevallen (47,1 procent) gaan ze naar een toiletgroep en in 27,1 procent naar de personeelskeuken.
Redenen hiervoor zijn dat studenten en medewerkers nog niet bekend zijn met de Join the Pipe-tappunten, de tappunten uit de route liggen of dat er geen mogelijkheid tot omspoelen/weggooien van water is. Het idee dat per se een blauwe fles gebruikt moet worden, is onjuist. Alle flessen of bekers passen eronder, al is zo’n blauwe designfles natuurlijk wel een leuk hebbeding. Bovendien bestaat hij uit een speciaal materiaal (BPA-vrij plastic) waardoor het water niet bederft en is hij vaatwasser-bestendig. Eurest biedt deze flessen aan in de restaurants als duurzaam alternatief.

Door kraanwater te drinken help je ook mee met het inperken van de enorme hoeveelheid plastic afval en CO2-uitstoot veroorzaakt door de productie en transport van flessen bronwater.
Jointhepipe.org

STAGES IN DE STAD

‘HET GAAT OM **ÉCHTE MENSEN** MET ÉCHTE PROBLEMEN’

Een campus in de stad betekent ook: dichterbij het bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties. Drie studenten vertellen over hun stages en praktijkervaringen mídden in de grootstedelijke problematiek.

REBECCA VERSTEEG (18)

Eerstejaars student Bestuurskunde, domein Maatschappij en Recht.

PROJECTOPDRACHT *onderzoek verbetering leefbaarheid stadsdeel Oost*

‘Mijn klas kreeg de opdracht om in stadsdeel Oost te onderzoeken of de renovatie van het Boerhaaveplein van invloed is geweest op de leefbaarheid van de buurt. De uitkomsten van ons onderzoek zouden gebruikt worden voor de voorgenomen renovatie van het Sajetplein. Om erachter te komen wat de buurtbewoners van het gerenoveerde plein vonden, voerden we gesprekken op straat en verspreidden we huis-aan-huis enquêtes. Onze conclusie was dat de verbouwing van het plein weinig had bijgedragen aan de leefbaarheid van de buurt. Datgene wat de bewoners graag wilden, zoals meer speeltoestellen voor de kinderen en meer groen, werd niet uitgevoerd. Ik vond deze project-opdracht leerzaam, omdat ik in de praktijk zag wat ik heb geleerd: de afstand tussen burgers en overheid wordt steeds groter. Ons advies was: de gemeente kan beter eerst goed met de buurtbewoners praten voordat ze pleinen gaat verbouwen.’

ANGELA BADLOE (24)

Vierdejaars student Sociaal Pedagogische Hulp-verlening, domein Maatschappij en Recht.

STAGE *begeleiding eerstejaars SPH stadsdeel West (Witte de Withstraat)*

‘De eerstejaars studenten die ik begeleid, lopen voor het eerst stage. Ze geven huiswerkondersteuning aan basisschoolkinderen in stadsdeel West. Naast huiswerkbegeleiding helpen de eerstejaars de kinderen bij het ontwikkelen van sociale vaardigheden, zoals netjes hun vinger opsteken als ze iets willen vragen. Aanvankelijk is het voor de eerstejaars best lastig om met de kinderen te werken, ze willen vooral vriendjes met ze zijn. Ik wijs ze daarop. Aan het eind van de stage hebben ze écht een verandering doorgemaakt. Ze zijn docenten geworden en hebben als professionals leren denken en doen.’

DONJA SIEGERS (23)

Derdejaars student Maatschappelijk Werk & Dienstverlening, domein Maatschappij en Recht.

STAGE *maatschappelijk spreekuur in stadsdeel Oost (Molukkenstraat)*

‘Buurtbewoners van stadsdeel Oost komen naar het maatschappelijk en juridisch spreekuur met allerlei vragen over bijvoorbeeld uitkeringen en toeslagen, omgaan met belasting-zaken, opvoedproblemen, brieven van de gemeente of woningbouwvereniging die ze niet begrijpen. Soms zijn de problemen waarmee cliënten kampen enorm complex; zitten ze bijvoorbeeld in een schuldhulpverleningstraject. Dan kán en mag ik ze niet helpen, maar stuur ik ze door naar een andere hulpverleningsinstantie. Op school heb ik wel gesprekstechnieken gehad, maar niet geleerd hoe je een gesprek in de praktijk voert. Aan het begin vond ik de gesprekken met cliënten best eng, want het gaat om échte mensen met échte problemen en daar moet ik dan naar vragen.’

IN DE ETALAGE

CREATIEF BROEINEST

Verscholen achter het hoge Kohnstammhuis staat een klein glazen gebouw. Wie hier nietsvermoedend de deur opendoet, stapt een andere wereld binnen. De inspirerende en bedrijvige wereld van Studio HvA. Sinds september komen ondernemerschap, innovatieve mediaconcepten en grootstedelijke problematiek hier samen. Die combinatie levert nu al interessante dwarsverbanden op.

Overal lopen, zitten of staan studenten. Jassen over stoelen, zwarte rugzakjes nonchalant op de grond, smartphones in de hand. In groepjes gebogen over een laptop of brainstormend met gele memobriefjes rond een sta-tafel. Stoelen en houten banken worden op deze woensdagmiddag naar het midden van de ruimte geschoven om een setting te creëren voor een gastspreker: Bram Alkema, bekend om zijn onorthodoxe marketing-ideeën. Studenten van het Amsterdam Center for Entrepeneurship (ACE) hebben hem uitgenodigd als gastspreker voor hun wekelijkse ‘Broodje Kaas’. Studenten van allerlei studierichtingen schuiven aan om te luisteren naar een inspirerend verhaal over massapsychologie en groepsdruk. Uiteraard zijn er broodjes kaas.

INDUSTRIEEL

De mix van studenten weerspiegelt het karakter van de studio. Hoofdbewoners zijn studenten en docenten van Urban Management, ACE en het MediaLAB Amsterdam. ‘Vanaf het begin realiseerden we ons dat we niet drie losse onderdelen zijn, maar het hier met z’n allen moeten maken’, vertelt Rinke van Couwelaar, docent ACE en begeleider van studenten van de minor ondernemerschap. ‘We zoeken de samenwerking, inspireren en helpen elkaar.’
De inrichting van de studio is stoer, kleurrijk en industrieel. Met open plafonds, robuuste meubels, knalrode tafelbladen en veel staal. Het is één grote open ruimte met verschillende soorten werkplekken en enkele afsluitbare ruimten voor workshops en overleg. Toch valt regelmatig het woord huiskamer. Bijvoorbeeld in het gesprek met Steven Kok, student aan de UvA en MediaLAB-student. ‘Toen ik hier voor het eerst kwam wist ik niet wat ik zag’, zegt Steven, die voor ProRail werkt aan interactieve informatieschermen voor op het perron. ‘De hippe inrichting, de kleurrijke meubels en overal groepjes studenten rond laptops en statafels. Het ademt één en al creativiteit.’

VANAF HET BEGIN REALISEERDEN WE ONS DAT WE NIET DRIE LOSSE ONDERDELEN ZIJN, MAAR HET HIER MET Z’N ALLEN MOETEN MAKEN

BUZZ

De studenten van MediaLAB hebben als enige een vaste plek in Studio HvA, vanwege de Macs die ze nodig hebben voor grafische programma’s of videobewerking. Toch zitten ook zij niet vastgeroest aan hun werkplek, maar zoeken ze het contact op met studenten van ACE en Urban Management. Bijvoorbeeld door middel van een lunch die MediaLAB eens per week organiseert, waarbij iedereen mag aanschuiven.

Maar ook bij opdrachten waaraan de studenten van MediaLAB in groepen werken. Opdrachten van serieuze opdrachtgevers zoals de eerder genoemde opdracht van ProRail, maar ook van bijvoorbeeld de gemeente Amsterdam en IKEA. Op verzoek van de gemeente Amsterdam neemt MediaLAB deel aan het project Light Challenge. Daarbij wordt gekeken hoe straatverlichting zo aangepast kan worden dat het én veilig blijft én energiezuiniger wordt. Wie kun je beter vragen mee te denken dan studenten van Urban Management of ACE? Zo komen in de studio grootstedelijke vraagstukken, innovatieve mediaconcepten en ondernemerschap samen. Precies zoals Gijs Gootjes, manager MediaLAB, voor ogen had toen de drie studieonderdelen plannen maakten voor één studio. Ook de sfeer is zoals bedoeld. ‘Er is altijd een buzz. Tot ’s avonds laat kan het hier levendig zijn. Sommige studenten eten wat in de buurt en werken dan in de studio verder. Veel beter dan in hun eentje op hun studentenkamer. Die mogelijkheid bestaat in veel gebouwen van de hogeschool niet.’

REGENJAS

Rinke van Couwelaar noemt het een vruchtbare drie-eenheid. Zelf zoekt hij ook actief naar mogelijke dwarsverbanden. Zo heeft hij Urban Management gevraagd te adviseren over de workshop ‘Breaking Out’. ‘We willen brainstormen over de verdere inrichting van het Kohnstammhof. Welke functies kunnen we dit plein geven? Mijn collega van Urban Management kent deskundigen die daarbij kunnen helpen.’
Naar andere voorbeelden hoef je in de studio niet ver te zoeken. Achter een naaimachine zit Rachel Poort, studente Fashion Management. Ze werkt voor de minor ondernemerschap aan een prototype voor een nieuwe regenjas. ‘We vormen een groepje van vier uit verschillende studierichtingen, onder andere Product Design en Economie. De minor begint met drie dagen Texel. Daar vorm je een groep met wie je een ondernemersplan maakt. Vervolgens zet je in twintig weken een product in de markt. Deze regenjas – een trenchcoat van waterafstotend materiaal – willen we gaan verkopen in kleine boutiques.’

DIE SAMENWERKING EN KRUISBESTUIVING ONTSTAAT VANZELF

WEGGESTOPT

Midden in de hectiek van Studio HvA is een aparte ruimte gereserveerd voor de hoofdlocatie van BOOT: Buurtwinkel voor Onderzoek, Onderwijs en Talentontwikkeling. De vier Amsterdamse buurtwinkels van Urban Management zijn onderdeel van de Amsterdamse wijkaanpak, gericht op aandachtswijken. Studenten van BOOT ondersteunen vanuit de buurtwinkels bewoners met bijvoorbeeld juridisch of financieel advies of huiswerklessen. ‘Het zijn studenten uit allerlei studierichtingen’, zegt Esther Haverkort, manager BOOT. ‘Ze krijgen ter voorbereiding lessen over grotestedenproblematiek. Hebben ze meer kennis nodig over een onderwerp, dan organiseren we een extra workshop, bijvoorbeeld over belastingrecht. Zo ontstaat het onderwijsprogramma vanuit de praktijk.’
Esther ervaart al na een paar maanden de voordelen van het interdisciplinaire karakter van Studio HvA. ‘De studenten van het MediaLAB kunnen met hun grafische vaardigheden en creativiteit helpen om BOOT meer bekendheid te geven. Met ons grote netwerk in Amsterdam kunnen we onze ACE-collega’s adviseren die nieuwe wegen zoeken om producten in de markt te zetten. Voorheen zaten we als hoofdlocatie van BOOT “weggestopt op drie hoog achter”, nu zijn we dagelijks in gesprek met docenten en studenten over nieuwe mogelijkheden. Bijvoorbeeld voor een project van Albert Heijn over gezonde voeding.’
Die samenwerking en kruisbestuivingen ontstaan vanzelf, ervaart Rinke: ‘Je ziet wat anderen doen en vraagt of je er ook even bij kunt komen zitten. Op veel andere plekken in de hogeschool zit je als docent apart in een docentenkamer, gescheiden van studenten en andere vakgroepen. Hier is alles en iedereen zichtbaar.’
Die zichtbaarheid neemt Studio HvA ook letterlijk. Bijvoorbeeld door de producten van de minor ondernemerschap in de etalage te zetten. Esther: ‘Door ons goed te presenteren kunnen collega’s van andere studies daar weer op reageren, maar het is ook interessant voor bedrijven uit de omgeving en buurtbewoners. Zo maak je het samen spannend. En het werkt als een olievlek.’ ◄

METAMORFOSE VAN HET WEESPERPLEIN

Een boekhandel, een coffee corner en hopelijk ook een Apple Store of andere hippe winkels. Het Weesperplein verandert de komende jaren van een verkeersader tot de verbindende schakel tussen de Amstelcampus en de Roeterseilandcampus.

De ontwikkeling van de Amstelcampus voor de HvA (30.000 studenten en medewerkers) en de Roeterseilandcampus voor de UvA (23.000 studenten en medewerkers) heeft grote gevolgen voor het Weesperplein: over enkele jaren maken dagelijks 30.000 mensen gebruik van het metrostation en het overige openbaar vervoer. Dat is meer dan een verdubbeling ten opzichte van het aantal gebruikers op dit moment. Alleen al vanwege deze toename heeft het Weesperplein een metamorfose nodig. Dat betekent tegelijkertijd ook een kans voor een grote upgrade van dit ‘plein’ dat nu eerder een doorgaande weg is met weinig uitstraling. ‘Meer bezoekers betekent ook meer mogelijkheden voor winkels en andere voorzieningen’, zegt Jenneke Haaksma, die namens de UvA programmamanager voor de Roeterseilandcampus is. ‘Daarvan kunnen ook studenten en medewerkers van de UvA en HvA en de buurt profiteren.’

Voortouw

Juist omdat de Amstelcampus en de Roeterseilandcampus dicht bij elkaar liggen, trekken beide onderwijscentra samen op bij de inrichting van het hele gebied. Haaksma werkt daarvoor nauw samen met Sanne Doelman, projectleider openbare ruimte van de Roeterseilandcampus en Amstelcampus. De afdelingen van Bureau Nieuwbouw (HvA) en Huisvestingsontwikkeling (UvA) zitten in een gezamenlijk onderkomen om zoveel mogelijk kennis en ervaringen uit te wisselen.

Voor het Weesperplein en de rest van het tussengebied, hebben ze regelmatig overleg met de gemeente, eigenaar van het gebied. Ook wordt met ondernemers gesproken. ‘Voor alle partijen is het van belang dat het Weesperplein een verblijfsgebied wordt, waar mensen graag vertoeven en niet alleen passeren’, zegt Doelman.

Verblijfsgebied

Precieze plannen voor het Weesperplein zijn er nog niet, wel de eerste ideeën. In die eerste ideeën wordt het Weesperplein een stedelijk verblijfsgebied met horeca en winkels waar ook voetgangers, fietsers en auto’s hun weg vinden. Op de beide campussen komen vooral voorzieningen die aan de universiteit of hogeschool verbonden zijn, zoals bijvoorbeeld studentenwoningen, een studenten-informatiepunt, een copyshop en een reparatiepunt voor laptops en mobiele telefoons.
Samen dienen beide onderwijscentra zich te ontwikkelen tot een open stadscampus: een groot onderwijsgebied met verbindingen onderling en naar de stad. Daarom komen er ook voorzieningen waar de buurt wat aan heeft. Studenten draaien bijvoorbeeld een pedagogisch spreekuur, geven huiswerkbegeleiding of assisteren bij de belastingaangifte in de buurtwinkels van BOOT. Ook kunnen omwonenden terecht in het universiteitsportcentrum of bij CREA, de culturele instelling van de universiteit, voor de huur van muziekstudio’s of andere ruimtes, creatieve cursussen, films, optredens of een hapje en een drankje. Jongeren kunnen ook terecht in het jongerencentrum Club Jaco op de Amstelcampus.
‘We zitten midden in de stad, dus wat we in huis hebben, willen we ook inzetten voor de buurt’, zegt Jenneke Haaksma. ‘We heten de Universiteit en Hogeschool vàn Amsterdam, maar we zijn er ook vóór Amsterdam.” ◄

‘WAT WE IN HUIS HEBBEN, WILLEN WE INZETTEN VOOR DE BUURT’

Van die dingen…

Prachtige gebouwen met een bijna vorstelijke uitstraling en de modernste inrichting. En toch is er een aantal facilitaire zaken, waar medewerkers minder enthousiast over zijn. ‘Ook al heb je het van te voren nog zo goed uitgedacht – met alle partijen en de toekomstige gebruikers van het gebouw – op het moment dat het pand wordt bewoond, werken zaken toch net even anders dan gedacht.’

1. KLIMAATBEHEERSING

In het laatste medewerkerstevredenheidsonderzoek van het Domein Onderwijs en Opvoeding is de onbetwiste nummer 1 onder facilitaire klachten: het klimaat in het Kohnstammhuis en het Theo Thijssenhuis. Sommige collega’s hebben het te warm, anderen te koud – soms in één en hetzelfde gebouw. Voor een deel is het persoonlijke beleving. Het is moeilijk tot een temperatuur te komen die voor iedereen ideaal is. Maar in het Theo Thijssenhuis en het Kohnstammhuis kende de warmtekoudeopslag (WKO) – op zich een goede en duurzame manier om het gebouw te koelen en te verwarmen – geen gemakkelijke start. Daarnaast zijn er keuzes gemaakt bij de inrichting van het pand die noodzakelijk zijn om een stabiel binnenklimaat in deze grote gebouwen te bewerkstelligen. ‘Ten opzichte van de thuissituatie kunnen de ramen niet open’, zegt Jolanda Klaassen, projectmanager Huisvesting, ‘om zodoende een gelijk en stabiel binnenklimaat te bewerkstelligen voor het gehele gebouw. Als verschillende ruimtes verschillende temperaturen kennen, omdat de één wel het raam open zet en de ander niet, is het moeilijk een constante temperatuur in het gebouw te krijgen.’ Ook is er gekozen om op de thermostaten geen temperatuur aan te geven waardoor gebruikers niet objectief kunnen vaststellen hoe warm het is. ‘Sommige gebruikers ervaren dat als onprettig, omdat men het liefst de thuissituatie terugziet in de werkomgeving. Dat is vertrouwd en behoeft geen uitleg’, aldus Jolanda. ‘Er is bij de planning van de inrichting van deze gebouwen zorgvuldig nagedacht en uitgebreid overleg geweest tussen de domeinen die de gebouwen gingen gebruiken, Bureau Nieuwbouw en Facility Services (FS)’, vertelt Bart van der Sman, facility manager. ‘Maar hoe zorgvuldig je dit ook doet; vanaf het moment dat het pand echt gaat leven, loop je toch tegen dingen aan die in de praktijk net iets anders uitpakken dan gedacht, onhandig zijn of waar niet iedereen blij mee is. We leren van deze ervaringen en nemen deze uitkomsten weer mee in het volgende bouwproces.’ Als er klachten zijn, pakt Facility Services die – waar mogelijk – aan door dataloggers te plaatsen om de temperatuur gedurende een week te meten. ‘Als die afwijkt van de norm, kan de installateur worden ingeschakeld om aanpassingen te doen’, vertelt Bart.

2. ZONWERING

De zonwering is helemaal geen zonwering, klaagden collega’s in het Kohnstammhuis en Theo Thijssenhuis. Klopt, zo is het ook nooit bedoeld. Het is lichtwering, die ook een percentage licht door laat, waardoor het smartbord soms minder leesbaar wordt. Waarom kiest HvA dan voor lichtwering in plaats van zonwering? Voldoende daglicht is belangrijk in het klaslokaal. Je hebt minder kunstlicht nodig en dat is duurzamer. Maar het is ook beter voor de alertheid van de studenten en docenten. Maar je moet het daglicht wel filteren, zodat computerschermen en het smartbord zichtbaar blijven. Maar helaas dat laatste lukt niet altijd bij fel zonlicht. Daarom draait er op dit moment een proef met lichtwering die minder zonlicht doorlaat. Gekeken wordt of het smartbord op die manier beter leesbaar blijft. Gelukkig hangen er in sommige ruimten ook interactieve borden. Die hebben weinig last van het zonlicht. Op basis van de ervaringen in het Kohnstammhuis adviseert FS de toekomstige gebruikers van het Muller-Lulofshuis en het Wibauthuis om – daar waar mogelijk – voor interactieve borden te kiezen.

3. DE IDEALE CATERING?

Ook de catering is een onderwerp waarover in de wandelgangen weleens wat gemopperd wordt door medewerkers en studenten. Niet genoeg keuze, elke dag hetzelfde zijn dingen die worden genoemd. ‘De catering vormt een goede illustratie van de vooruitziende blik die je moet hebben bij de inrichting van een gebouw’, vertelt Jolanda. ‘Twee jaar geleden heeft FS, in samenwerking met de gebruiker en Bureau Nieuwbouw, het huidige cateringconcept voor het toekomstige Wibauthuis bedacht, volgens de toen geldende normen. Met vaste counters, een vaste saladbar, vaste koeling. Maar de afgelopen jaren zijn de inzichten in cateringland helemaal veranderd; het is de trend om te kiezen voor losse counters, waarbij je kunt variëren in opstelling en aanbod.’ De ene keer staat er bijvoorbeeld een wokcounter midden in de ruimte, dan weer is het restaurant ingericht als een Mexicaanse cantina. Jolanda: ‘En dit sluit helemaal aan bij de nieuwe cateringvisie die we aan het ontwikkelen zijn voor de Amstelcampus. Het is de bedoeling dat er tot ‘s avonds laat reuring is op de campus. Dat studenten en medewerkers er met elkaar en met vrienden afspreken om iets te eten of een goede kop koffie te drinken.’ De ideeën over de lunch, waarbij een aantal locaties een verschillend assortiment aanbieden, sluiten ook aan bij deze gedachte. ‘Kijk, voor hetzelfde broodje steek je de straat niet over, maar wat als ze aan de overkant nu lekkere pasta hebben of een Ceasar Salad?’ ◄

ONDERWIJS VERNIEUWING BIJ TECHNIEK

Exacte vakken zijn voor studenten vaak lastig. Zelfs voor de studenten van het domein Techniek. Maar juist zíj krijgen ze volop voor hun kiezen en de uitval is daardoor groot. Vandaar dat dit domein de mogelijkheden van het online onderwijs (o.a. van DLWO) benut om juist deze vakken toegankelijker te maken. Drie mooie voorbeelden van de onderwijsvernieuwing bij het domein Techniek.

Advies op afstand

Loopt een student van het domein Techniek tegen een probleem aan bij het maken van zijn huiswerk, dan kan hij zijn vraag meteen online stellen via een discussieforum. Een tweedejaars student is ingeroosterd als tutor om zijn vraag te beantwoorden. Bij een ingewikkelde rekenformule kan de student een foto ervan nemen en uploaden op het forum. ‘De tutor kijkt mee en kan bijvoorbeeld aangeven: “Je hebt een stap overgeslagen. Je moet eerst nog de wortel trekken”’, vertelt Emil Diephuis, die als beleidsmedewerker Onderwijs en projectleider DLWO de onderwijsvernieuwing binnen de domein Techniek heeft aangestuurd. ‘Heeft de student moeite met het begrijpen van het hele concept achter de som, dan kan hij ook een afspraak maken voor een uitgebreidere uitleg. Dat kan in groepsverband of individueel per videoconferencing met een digitaal whiteboard.’

Realtime feedback

Aan de hand van het interactieve digitale lesmateriaal is het mogelijk vroegtijdig problemen te signaleren. Emil: ‘Studenten maken online opdrachten waarbij ze gelijktijdig hints krijgen vanuit het systeem of ze het goed doen of niet. Ze weten dus meteen of ze het materiaal beheersen. Daarnaast kan de docent meekijken en ontdekken welke stof lastig blijkt voor de studenten en welke hij dus in het volgende werkcollege nog eens moet behandelen. Of welke student zijn werk niet heeft gedaan.’ Maar is dit niet een beetje ‘big brother’? ‘Nee’, zegt Emil, ‘de docent monitort dat niet door realtime op de vingers van de student mee te kijken, maar gewoon door tussentijds eens in te loggen.’

Interactieve digitale boeken

Hoeveel makkelijker kun je aerodynamica uitleggen in een boek, als je dat boek verrijkt met filmpjes en bewegende animaties die je kunt manipuleren. Emil: ‘In een hoofdstuk over de luchtstroming rondom een vliegtuigvleugel kan de student bijvoorbeeld de parameters telkens veranderen. Wat als de vleugels twee keer langer zijn? Als de snelheid hoger is of de vleugelstand verandert? Als een student dit zelf kan ondervinden aan de hand van zijn eigen ingrepen, beklijft dit veel meer.’ ◄

WENNEN AAN **FLEXIBEL WERKEN**

Flexibel werken. Waarom zou een onderwijsinstelling dat eigenlijk moeten willen? ‘Het simpele antwoord: omdat het moet’, onderstreept Annelies Meijers, projectleider FLOW. ‘Als onderwijsinstelling met de visie Creating Tomorrow kun je niet vasthouden aan onderwijsvormen en –middelen die niet meer aansluiten bij de studenten van nu en van straks.’

De ontmoeting zorgt voor ad hoc kennisdeling, rijke communicatie en het opbouwen van relaties

Het beeld dat veel medewerkers bij FLOW (Flexibel Leren Ontmoeten Werken) hebben, is vooral dat ze hun eigen werkplek kwijtraken, waardoor ze van vroeg tot laat gestoord worden door studenten. Veel medewerkers vragen zich überhaupt af wat er niet goed was aan de oude manier van werken. Annelies Meijers: ‘De een vindt de overgang naar FLOW ingewikkelder dan de ander. Het is aan ons om te laten zien wat je ervoor terug krijgt, en collega’s bij de omschakeling te helpen.’

Op de vraag wat je er dan voor terugkrijgt, somt Annelies het rijtje moeiteloos op: optimale interactie door ontmoeten, het onderwijs centraal, efficiënt gebruik van ruimte en dus een kostenbesparing, kennis delen, digitaal leren. Klinkt nogal abstract. Annelies: ‘Ik kan het concreet maken. Door alle ontwikkelingen op het vlak van mobiel werken kunnen studenten en medewerkers steeds meer tijd- en plaats-onafhankelijk werken. Maar de ontmoeting wordt daardoor juist van cruciaal belang. Want de ontmoeting – tussen medewerkers en studenten of medewerkers onderling – zorgt voor ad hoc kennisdeling, rijke en meer persoonlijke communicatie en het opbouwen en onderhouden van relaties. En dat is de basis voor goede samenwerking, kruisbestuiving en innovatie.’

De Amstelcampus is volgens Annelies bij uitstek de plek waar docenten en studenten – ook van verschillende domeinen – elkaar ontmoeten. ‘In de coffee corner of op een zitje om even bij te praten, in een meer afgeschermde ruimte voor een uitvoeriger overleg. Maar de ontmoeting kan ook virtueel plaatsvinden; tot ver buiten de muren van de campus. Via de DLWO (Digitale Leer Werk Omgeving) of via Skype.’

Dat medewerkers en studenten per situatie kiezen waar en op welke manier ze elkaar het beste kunnen ontmoeten, noemt Annelies ‘optimale interactie’. Dat het er daarbij altijd om gaat op welke manier de student tot de beste leerprestaties komt, noemt ze ‘onderwijs centraal’.

De medewerkers van Bureau Nieuwbouw, ITS, Facility Services, HR en vertegenwoordigers van de domeinen werken integraal samen binnen het zogeheten

Move2FLOW-team om van FLOW een succes te maken. Annelies: ‘Het gebouw kan nog zo prachtig zijn, als de klimaatcontrole slecht is, vinden we het toch geen fijn gebouw om te verblijven. En je kunt een laptop krijgen, maar als de koffie niet te drinken is, spreek je toch elders af. Elke steek die het Move2FLOW-team laat vallen, verhoogt de weerstand tegen FLOW.’

OLYMPISCHE PRESTATIE

Daar ligt een enorme uitdaging voor de techniek, weet Eric Kamsma, hoofd Informatievoorziening HvA: ‘Vanuit een situatie van achterstand moet voor FLOW een enorme sprong voorwaarts gemaakt worden. En de schaal waarop dat moet gebeuren, is enorm. ICT-voorzieningen voor 50.000 studenten en medewerkers die uitgerold en beheerd moeten worden, dat is een bijna Olympische prestatie. Bovendien ontwikkelt de techniek zich nog sneller dan waar we rekening mee hebben gehouden. Het draadloos netwerk zucht onder de vele wifi-verbindingen voor al die extra smartphones en tablets die allemaal verbinding moeten hebben. Studenten blijven niet op hun plaats zitten; de bewegingen binnen gebouwen zijn enorm. En dat moeten de 1400 *access points* in de gebouwen robuust blijven ondersteunen. Na een aantal snelle noodoplossingen, is nu gekozen voor een degelijke aanpak. We gaan het huidige en toekomstige gebruik goed in kaart brengen en van daaruit verder; niet alleen op basis van het ideaalbeeld, maar vooral ook rekening houdend met de huidige realiteit.’

GOEDE DINGEN DELEN

Elk domein heeft een eigen team dat zich bezighoudt met FLOW. ‘Geen grotere fout dan de gebruikers er niet bij betrekken,’ weet Annelies. ‘Uit de docentengroep, de gebruikers van de gebouwen komen onverwachte oplossingen. Zoals de docent die zegt geen laptop nodig te hebben, als hij maar op afstand printopdrachten kan geven en vervolgens z’n documenten kan uitprinten waar hij maar wil.’ Binnen de domeinen lopen allerlei pilots, workshops en inspiratiesessies, vertelt Annelies, waarvan de successen over de domeinen heen met elkaar worden gedeeld.

Ondanks de weerstand die Annelies wel degelijk ziet (‘heel begrijpelijk’) is ze optimistisch over FLOW. ‘Vooral dat we de dingen die goed gaan met elkaar delen, vind ik sterk. Dat is de beste manier om iedereen in de FLOW te krijgen. Het gaat niet vanzelf, maar als ik de mensen van de dienst Studentenzaken – die behoorlijk voorop lopen in het traject – hoor zeggen dat de grotere fysieke ruimte ze meer professionele ruimte heeft gegeven, word ik heel blij.’ ◄

Het gebouw kan nog zo prachtig zijn, als de klimaat-controle slecht is, vinden we het toch geen fijn gebouw om te verblijven

SPANNENDE WEDSTRIJDEN KIJKEN **IN HET SPORTCAFÉ**

Lekker ‘s avonds een biertje drinken en de Champions League kijken. Of op zaterdagmiddag een spannende volleybalwedstrijd bijwonen op de tribune. Dat kan allemaal in het Sportcafé in het Muller-Lulofshuis (ingang via de Tweede Boerhaavestraat). En spannende sportwedstrijden zijn er genoeg. Want alle teams die er regelmatig sporten, het volleybal-, handbal- en basketbalteam, spelen competitie. En het volleybalteam van het USC speelt zelfs in de divisie nét onder de eredivisie. Het Sportcafé is doordeweeks open van 7 uur ‘s avonds tot 1 uur ‘s nachts en in het weekend van 9 uur ‘s ochtends tot 3 uur ‘s middags. Als er geen competities zijn, is het café gesloten.
www.usc.uva.nl

MEESTGESTELDE VRAGEN AAN DE **SERVICEBALIE**

TOP 3 STUDENTEN
- **IT-vragen** Toegang tot wifi, inloggen in het netwerk, etc.
- **Collegekaart** Geen kaart ontvangen, problemen uploaden foto, kaarten valideren, etc.
- **Verhuur audiovisuele middelen**

TOP 3 MEDEWERKERS
- **IT-vragen** Volle harde schijf, vastgelopen computer, etc.
- **Lokalen reserveren**
- **Uitgifte kantoorartikelen**

VERHUIZING **SPORTHAL**

Om ruimte te maken voor de bouw van de Wibautwoningen, het Wibauthuis en de parkeergarage eronder is in november de oude sporthal aan de Van Musschenbroekstraat gesloopt. Maar niet voordat het sportmateriaal uit de oude sporthal en gymzaal was verhuisd naar de nieuwe sporthal onderin het Muller-Lulofshuis.

‘Al die jongeren zullen de sfeer in de buurt verlevendigen’

Dertigduizend studenten en medewerkers op een klein stukje Amsterdam. Op welke manier hebben ze contact met de omwonenden? Een medewerker van de HvA en een goede buur vertellen…

Alex van Heeswijk, docent ondernemerschap bij ACE:
‘Een theater op steenworp afstand van onze nieuwe locatie; daar móesten we wat mee. Afgelopen zomer, toen het Amsterdam Center for Entrepreneurship (ACE) naar Studio HvA verhuisde, heb ik daarom direct contact gezocht met Michael Manicardi, directeur van het Badhuistheater. Het theater is een mooi podium en een prachtige oefenplek voor muzikale studenten, waar de HvA er veel van heeft. Ikzelf speel ook in een rockband met studenten: De Case. In het najaar hebben Michael en ik de eerste activiteiten vastgelegd, waaronder twee try-outs van een film met live muziek, waarmee we ook het bal van de entrepreneurshipweek openden. Wie weet kunnen we er ook de Elevatorpitch houden, het jaarlijkse evenement waarbij studenten zich als ondernemer presenteren. Maar ook anderszins kan samenwerking wat opleveren. Ik wil Michael graag helpen om studenten in te zetten bij de programmering.’

Michael Manicardi, directeur van het Badhuistheater (aan het Boerhaaveplein):
‘Ons theater is het hart van de buurt. We proberen door voorstellingen en andere activiteiten mensen bij elkaar te brengen. Ik zie voor me hoe straks ook de studenten een rol kunnen spelen: muziek maken voor publiek uit de buurt of helpen bij de organisatie, bijvoorbeeld door een dag per week voor de programmering te zorgen. Wat mij betreft komen we tot een structurele samenwerking. Dat er tienduizenden studenten naar onze buurt komen, daar ben ik erg blij mee. Al die nieuwsgierige jonge mensen zullen de sfeer alleen maar verlevendigen. Ik juich het toe als ze de lesgebouwen uitgaan, de straat op. Bij ons zijn ze van harte welkom. Ik heb goede ervaringen met de hogeschool. Meerdere studenten hebben hier stage gelopen. Een daarvan, een studente ondernemerschap, werkt nu parttime voor ons.’ ◄

AGENDA **HVA** 2013

JANUARI

Nationale Studenten Enquête
14 januari - 24 maart

Ouderworkshop
14 januari

Lectorale Rede Mettina Veenstra
15 januari

Amsterdam Fashion Week (wintereditie)
18 - 27 januari

2e open dag HvA breed
19 januari

FEBRUARI

Verkiezing Medezeggenschapsraad
februari

Lectorale Rede Bart Visser
12 februari

Challenging Diversity Award
14 februari (genomineerden bekend op 24 januari)

MAART

Minorenmarkt
13 maart

3e open dag HvA breed
16 maart

Lectorale Rede Robert van de Hoed
19 maart

APRIL

Vitaliteitsweek
3 t/m 9 april

Deeltijd open avond
9 april

Onderwijsconferentie en Docent van het jaar
11 april

Lectorale Rede Arie Wilschut
23 april

4e open dag HvA-breed (open avond)
23 april

JUNI

Lectorale Rede Roeland van Geuns
25 juni